

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії та історії музики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Гарант освітньої програми
Олена РОЩЕНКО
О.Рощенко
04.09 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА
І. Сташевська
01 вересня 2020 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
Олена ГОНЧАР
О. Гончар
«1» вересня 2020 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

спеціальність – 025 Музичне мистецтво

галузь знань – 02 Культура і мистецтво

ступінь вищої освіти – доктор філософії

Харків, ХДАК, 2020

Силабус склала:

Польська І. І., доктор мистецтвознавства, професор кафедри теорії та історії музики

Силабус затверджено на засіданні кафедри теорії та історії музики

Протокол № 1 від «25» серпня 2020 р

Завідувач кафедри *О. Роценко* (Олена Роценко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено радою факультету музичного мистецтва

Протокол № 1 від «01» вересня 2020 р.

Голова ради факультету *Тетяна БОЛЬШАКОВА* (Тетяна БОЛЬШАКОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1	Назва дисципліни	Науково-педагогічна практика
2	Викладач	Польська Ірина Іллівна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	iryna_polska@xdak.ukr.education
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5	Рік підготовки	2
6	Семестр	2
7	Лекції (год.)	—
8	Практичні заняття (год.)	45
9	Семінарські заняття (год.)	—
10	Самостійна робота (год.)	45
11	Індивідуальна робота (год.)	—
12	Кількість кредитів	3
13	Загальна кількість годин	90
14	Види поточного контролю	поточне опитування, реферати
15	Вид підсумкового контролю	залік
16	Логіка вивчення курсу	<p>Науково-педагогічна практика аспірантів зі спеціальності «Музичне мистецтво» є складовою освітньо-наукового процесу і забезпечує безперервність та послідовність формування особистісних та професійних компетентностей, сприяє професійному становленню фахівця освітньо-наукового ступеня «доктор філософії».</p> <p>Курс «Науково-педагогічна практика» є щільно пов'язаним у навчальному процесі з фаховими дисциплінами музично-теоретичного, музично-історичного, музично-виконавського та методико-педагогічного циклів.</p> <p>Програма науково-педагогічної практики розроблена з урахуванням знань, які аспіранти здобули при вивченні курсів «Методологія теоретичного музикознавства», «Методологія історичного музикознавства», «Проблеми виконавського музикознавства», «Філософія музики», «Система музикознавства», «Організація та методика музикознавчого дослідження», «Інноваційні методи викладання у вищій школі», «Музична естетика», «Музична журналістика» та ін.</p> <p>Своєю чергою, здобутий в результаті проходження курсу «Науково-педагогічна практика» науково-методичний та науково-теоретичний професійний досвід у вигляді системи знань, умінь і компетентностей є вагомим науково-практичним підґрунтям успішної підготовки аспірантами дисертаційного дослідження.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Науково-педагогічна практика» призначена для аспірантів – здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівню зі спеціальності 025 – «Музичне мистецтво».

Програма вивчення навчальної дисципліни «Науково-педагогічна практика» складена відповідно до освітньо-наукового ступеню підготовки докторів філософії з мистецтвознавства галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 025 Музичне мистецтво. Курс «Науково-педагогічна практика» є суттєвою складовою комплексного теоретико-професійного формування майбутніх докторів філософії зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», важливою частиною системи фахових дисциплін за цією спеціальністю.

Курс «Науково-педагогічна практика» спрямований на надання аспірантам сучасної науково-методологічної та науково-практичної бази для кваліфікованої науково-дослідницької праці в сфері сучасної музичної педагогіки; формування теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, необхідних для наукової та науково-педагогічної діяльності молодих музикознавців; виховання науковців-фахівців високого рівня відповідно кваліфікації «доктор філософії з мистецтвознавства» та успішної підготовки дисертаційних досліджень з проблематики музичного мистецтва.

Чільне місце в програмі курсу займає визначення основних принципів і методів сучасного музикознавства та професійної музичної педагогіки, вивчення специфіки наукової мови, жанрів наукових досліджень, знайомство з науковими та науково-методичними здобутками установи – бази практики, насамперед кафедри теорії та історії музики ХДАК, а також оволодіння практичними навичками науково-творчого процесу, наукового виступу, наукової дискусії та лекційно-педагогічної роботи.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Науково-педагогічна практика» є набуття практичного досвіду продукування та використання спеціальних знань та вмінь для вирішення завдань на різних ділянках професійної сфери діяльності (викладацькій, науковій, мистецько-творчій), методологічна професіоналізація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої музичної освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», надання їм сучасної науково-методологічної бази для подальшої кваліфікованої музично-педагогічної праці; формування практичних фахових компетентностей, необхідних для підготовки дисертаційних досліджень з проблематики цієї наукової галузі відповідно кваліфікації «доктор філософії», зокрема:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у сфері культури і мистецтва на основі цілісної системи історичних і теоретичних знань та сформованих особистих художніх і морально-ціннісних орієнтирів.

ЗК 2. Здатність до роботи з усім спектром архівних, літературних, фахових, нотних, загальнонаукових, аудіо- та відео- джерел з урахуванням характерних ознак найважливіших тенденцій сучасного музикознавства, а також до застосування методологічних знань для осмислення особливостей світових, і, зокрема, українських історико-культурних, теоретичних та практичних реалій.

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті з використанням сучасних інтернет-технологій для організації і забезпечення власної інноваційної наукової та педагогічної діяльності у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у музичному мистецтві та дотичних до нього міждисциплінарних

напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з музикознавства.

СК 2. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в освітньо-науковій діяльності.

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 4. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК 8. Здатність здійснювати критичні діалоги, наукові дискусії з проблем музичного мистецтва на міжнародному рівні.

СК 5. Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, а також пояснювати сучасні музичні явища і процеси.

Основними завданнями практики є:

- 1) в межах науково-педагогічної діяльності:
 - поглиблення знань щодо інноваційних педагогічних технологій в сфері музичної освіти;
 - поглиблення знань щодо науково-методологічних вимог до сучасного рівня викладання в системі вищої музичної освіти;
 - застосування вмінь самостійної підготовки та проведення аудиторних занять, організації та контролю навчального процесу;
 - 2) в межах науково-дослідницької діяльності:
 - удосконалення навичок ефективного застосування наукових методів дисертаційного дослідження та оформлення його результатів;
 - удосконалення навичок наукового виступу та участі в науковій дискусії.
- Завдання практики передбачає врахування наукових інтересів аспірантів, проведення занять за навчальними дисциплінами, що відповідають науково-дослідним інтересам майбутніх докторів філософії.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з музичної культури та мистецтва і на межі предметних галузей, а також дослідницькі вміння та навички, достатні для проведення наукових досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН 3. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми музичного мистецтва, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН 6. Застосовувати загальні принципи та методи музикознавчої науки у власних наукових розвідках та у викладацькій практиці.

РН 8. Професійно викладати дисципліни музикознавчого циклу на рівні, що відповідає отриманій освітньо-науковій кваліфікації.

РН 10. Бути здатним до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, нести відповідальність за навчання інших.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язкова навчальна дисципліна (за освітньою програмою та навчальним планом)
Форма курсу	Денна форма навчання, 4 семестр
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90

	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. (разом 45) Самостійної роботи аспіранта – 45
Технічне програмне забезпечення	Використання обладнання кафедри теорії та історії музики (ауд. 14С) для показу відеоматеріалів, презентацій. Комп'ютерне та програмне забезпечення для дистанційного навчання для проведення окремих контрольних форм, перевірки завдань для самостійної роботи та консультування через профіль викладача
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття в очній, дистанційній або змішаній формах, самостійна робота, контрольні заходи. Види: практичні заняття. Методи: проблемний виклад, дальтон-план, частково-пошуковий – пошук фактичних матеріалів, знайомство з науковим та науково-методичним доробком установи – бази практики; дослідницький – підготовка аспірантами доповідей за тематикою власних дисертаційних досліджень, участь у наукових дискусіях.
Поточний контроль	Оцінювання проведення аспірантами самостійних лекцій в оффлайн- та онлайн-форматах, реферати, виступи аспірантів на практичних заняттях, презентація матеріалів дисертаційних досліджень.
Підсумковий контроль	залік
Політика курсу	Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу аспіранта; у випадку не відпрацювання аспірантом усіх передбачених навчальним планом видів занять до заліку він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання аспірант та викладач взаємопогоджують. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку колег. Усі питання щодо проходження курсу та можливостей застосування набутих знань у кандидатській дисертації мають обговорюватись між аспірантами та викладачем. Плагіат або інші форми нечесної поведінки аспірантів під час вивчення навчального курсу та подальшій роботі над дисертацією є неприпустимими. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами. Сплікування в аудиторії базується на принципах академічної свободи та взаємоповаги.

6. ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-педагогічна практика проводиться протягом 15 тижнів у 4 семестрі. Базою практики є фахові кафедри факультету музичного мистецтва ХДАК (насамперед кафедра теорії та історії музики) та випускові кафедри інших профільних мистецьких ВЗО III-IV рівня акредитації.

Як складова освітньо-наукової підготовки аспірантів науково-педагогічна практика має сприяти:

- поглибленню знань, умінь та навичок з фахових музикознавчих дисциплін;
- удосконаленню навичок організаційно-педагогічної, навчально-методичної, начальновиховної, науково-педагогічної діяльності в професійних колективах освітніх структур, кафедр та предметних комісій мистецьких ВЗО III-IV рівня акредитації;
- опануванню майбутніми докторами філософії інноваційних освітніх технологій;
- поглиблення досвід застосування та продукування нових наукових знань для вирішення проблемних педагогічних завдань в освітньо-виховному процесі.

Виконання практичних завдань передбачає:

1. Ознайомлення з науковими, навчально-методичними матеріалами й організацією освітньо-виховного процесу ВЗО - бази практики.
2. Розробку тематичного плану зі спецкурсу за проблематикою дисертаційного дослідження.
3. Самостійну розробку та проведення 1-3 лекційних, семінарських та практичних занять інноваційного типу з фахових навчальних дисциплін.
4. Відвідування різних форм освітньо-виховних заходів, що проводяться у ВЗО - бази практики.
5. Участь у науково-методичній роботі колективу вищого навчального закладу, де відбувається практика (засідання кафедр або циклових комісій, науково-методичних матеріалів тощо).
6. Аналіз інноваційних методів чи новітнього педагогічного досвіду, що використовується в освітньо-виховному процесі установи – бази практики.
7. Кількісний та якісний аналіз результативності освітньо-виховного процесу.
8. Збір емпіричних матеріалів для дисертаційної роботи.

7. ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Базою науково-дослідницької практики є фахові кафедри факультету музичного мистецтва ХДАК або випускові кафедри профільного мистецького закладу вищої освіти, до яких прикріплені здобувач освітнього ступеня «доктор філософії» з метою організації здійснення наукового дослідження та вдосконалення науково-дослідних компетентностей.

Виконання завдань практики передбачає:

1. Визначення зв'язків своєї теми дослідження з актуальними напрямками наукових досліджень, науковою стратегією випускової кафедри, концепцією викладання спецдисциплін; корегування методологічних та змістовно-структурних аспектів дисертаційної роботи.
2. Оформлення списку джерел до дисертаційної роботи, написання ґрунтовного аналітичного огляду її джерельної бази.
3. Обробка науково-емпіричного матеріалу за темою дисертації.
4. Визначення основних результатів дисертаційного дослідження, їх наукової новизни та практичної значущості, особистого внеску в оновлення змісту та методик викладання фахових навчальних дисциплін.
5. Оформлення результатів дослідження у формі кваліфікаційної дисертаційної роботи або її частини (1 розділ).
6. Удосконалення навичок наукового виступу та наукової дискусії.
7. Підготовка доповіді (веб-презентації) за темою дисертаційного дослідження для апробації його матеріалів на науковій конференції, «круглому столі», науковому семінарі або засіданні кафедри.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття (пара) — 1; ... 15 пар — до 15 балів
- відповідь під час семінару — 2-3; ... 3 семінари — до 9 балів
- усне опитування — 1-2; ... 3 усних опитування — до 6 балів
- підготовка та виступ з рефератом — 3-4 балів
- залік — від 60 до 90 балів

Схема нарахування балів, які отримують аспіранти:

Розділ 1			Розділ 2						Розділ 3					Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
5. Інтернет-ресурси:
 - Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.
 - Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
 - The Bologna Declaration and Music: Website of the European Association of Conservatoires (AEC). URL: <http://www.bologna-and-music.org/>.
 - An EAIE Comment: The European Higher Education Area Joint Declaration of the European

Ministers of Education Signed in Bologna, 19 June // Сайт Берлінського самміту по Болонському процесу <http://www.bologna-berlin 2003>.

- Innovation in Higher Arts Education (2001–2004). URL : <http://www.isoc.siu.no/isocii.nsf/projectlist/10048>.
- Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> —.
- Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського — mtlib.org.ua/
Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка — <http://korolenko.kharkov.com/e-katalog.html>
- Культура України — <http://ku-khsac.in.ua/>
- Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти — <http://num.kharkiv.ua/share/intermusic/>
- Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського — <http://naukvisnyknmau.com.ua/>
- Українське музикознавство — <http://musicology.com.ua/>
- Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка — <https://muzuniversum.com/index.php/journal>
- Аспекти історичного музикознавства — [http:// num.kharkiv.ua/share/aspekty/](http://num.kharkiv.ua/share/aspekty/)
- Науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А.В.Нежданової «Музичне мистецтво і культура» — <http://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal>
- Мистецтвознавчі записки — <http://journals.uran.ua/mz>
- Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство — <https://nakkkim.edu.ua/science/vidannya-akademiji>
- Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва — <http://journals.uran.ua/visnyknakkkim>